

АНАЛІЗ ЛЕТАЛЬНОСТІ У ПОСТРАЖДАЛИХ ІЗ ЗАКРИТОЮ ТРАВМОЮ ЖИВОТА З ПОШКОДЖЕННЯМ ТОВСТОГО КИШЕЧНИКА НА ОСНОВІ ПРОГНОСТИЧНИХ ШКАЛ ВІРОГІДНОСТІ ВИЖИВАННЯ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ AUROC-АНАЛІЗУ

Ф.М.Новіков, В.Ю.Кузьмін, В.І.Іванов

**Український науково-практичний центр екстреної медичної допомоги та медицини катастроф, Національна медична академія післядипломної освіти ім. П.Л.Шупика, кафедра медицини катастроф
Київ, Україна**

Вступ

Мета дослідження — методологічно обґрунтувати процес застосування стандартизованих систем оцінки (ССО) тяжкості у прогнозуванні вірогідності виживання (ВВ) постраждалих, що померли внаслідок отримання закритої травми живота з пошкодженням товстого кишечника (ПТК); шляхом проведення AUROC-аналізу встановити прогностичну цінність вказаних шкал у застосуванні до даної категорії постраждалих.

Матеріали та методи дослідження

Проведено багатофакторний аналіз летальності постраждалих, що померли (n=48), при закритій травмі живота з ПТК із застосуванням ССО — TRISSCAN та ASCOT-методу. Прогнозована ВВ (вимірювана у %) була розрахована із застосуванням формули логістичної регресії для кожного постраждалого. Отримані дані прогностичних шкал ВВ (%) представлено як $M \pm m$ (M — середнє значення, m — стандартна помилка), довірчий інтервал (ДІ95%) з мін-мах значенням для різних вибірок досліджень та перевірено із застосуванням TRISS-Calculator та ASCOT-Calculator.

Оцінку ступеня взаємозв'язку між даними проводили шляхом обчислення коефіцієнта лінійної кореляції за Pearson (r_P). Для оцінки розрахункової здібності прогностичних шкал у відношенні прогнозування строків летальності було проведено AUROC-аналіз з оцінкою індексу AUC площі під кривою ($AUC \pm SE$, де SE — standart error) та належний довірчий інтервал ($AUC_{DI95\%}$). Для оцінки якості шкал прогнозування ВВ застосовано діагностичну ефективність (E) та розрахунки залежності чутливості (Se) від специфічності (Sp) шкал при умовно корелюємих значеннях ВВ.

Результати дослідження та їх обговорення

Загальний масив постраждалих, що померли, розподілено на дві основні групи: групу постраждалих, які померли до 72 год. ($n=36$), та групу з летальним наслідком після 3 діб ($n=12$). У свою чергу проведено розподіл на підгрупи: 28 пацієнтів з пошкодженням, проникаючим у просвіт товстого кишечника (ППТК), та 20 з пошкодженням, не проникаючим у просвіт товстого кишечника (НППТК).

Враховуючи отримані дані, у підгрупі постраждалих, що померли до 72 год., із закритою ППТК травмою ($n=21$), встановлено високий ступінь кореляційної залежності показника ВВ від строків летальності за всіма шкалами: TRISS ($r_P=0,79^*$), TRISSCAN ($r_P=0,79^*$) та ASCOT ($r_P=0,62^*$). У підгрупі з летальністю після 3 доби ($n=7$) встановлено вкрай низький та статистично недовірчий показник кореляційної залежності за всіма шкалами: TRISS ($r_P=0,33$), TRISSCAN ($r_P=0,35$), ASCOT ($r_P=0,29$). Тому в рамках довірчого інтервалу за шкалами TRISS $DI_{95\%}$ (39,4-70,1), TRISSCAN $DI_{95\%}$ (40,5-73,5) та ASCOT $DI_{95\%}$ (54,1-82,4) можливе застосування показника цих шкал тільки на ранньому госпітальному етапі лікування, так як $DI_{95\%}$ строків летальності складає 11,8-28,9 год.

У підгрупі закритої ППТК травми прогностична модель застосованого AUROC-аналізу відповідає потребам статистичної вірогідності за шкалами TRISS ($AUC=0,7292$, $AUC_{DI95\%}=0,504-0,955$, $p=0,047$) та ASCOT ($AUC=0,7014$, $AUC_{DI95\%}=0,470-0,933$, $p=0,049$). За всіма шкалами чутливість, специфічність та ефективність мають високі показники, особливо за шкалою ASCOT ($Se=100\%$, $Sp=55,6\%$, $E=71,4\%$).

У підгрупі постраждалих, що померли до 72 год., із закритою НППТК травмою ($n=15$) встановлено високий ступінь кореляційної залежності показника ВВ від строків летальності ($DI_{95\%}$ 7,2-21,9 год.)

за шкалами TRISS ($rP=0,70^*$) та TRISSCAN ($rP=0,68^*$). У підгрупі з летальністю після 3 доби ($n=5$) встановлено негативний та статистично недовірчий показник кореляційної залежності за всіма шкалами: TRISS ($rP = (-0,59)$), TRISSCAN ($rP=(-0,69)$), ASCOT ($rP=0,38$). При цьому прогностична модель застосованого AUROC-аналізу не відповідає потребам статистичної достовірності як за шкалою TRISS ($p=0,806$), TRISSCAN ($p=0,483$), так і ASCOT ($p=0,457$). Тяжкість стану постраждалого, за даними прогностичних шкал у даній підгрупі, обумовлена превалюючим характером пошкоджень інших анатомічних ділянок та їх багатофакторним впливом на перебіг травматичного процесу.

Висновки

Для встановлення прогностичної цінності інтегральних шкал вірогідності виживання у постраждалих, які отримали закриту травму живота з пошкодженням товстого кишечника, вперше проведено регресійний аналіз на основі розрахунків моделей бінарної логістичної регресії (AUROC-аналіз). У підгрупі закритої травми живота з проникаючим характером пошкоджень у просвіт товстого кишечника отримані дані довірчого інтервалу показників вірогідності виживання за шкалою TRISS (ДІ95% 32,2-63,8) та ASCOT (ДІ95% 54,1-82,4), з високим ступенем кореляційної залежності від дододової летальності (ДІ95% 11,8-28,9 год.) можливо для застосування на практиці. Але тільки шкала ASCOT зі 100% чутливістю та 71,4% ефективністю прогнозує вірогідність виживання у даної категорії постраждалих. При цьому рівень специфічності (Sp) шкали складає 55,6%, тобто у 44,4% постраждалих міра ваги може бути переоцінена внаслідок порушень, не пов'язаних з гіповолемією, ураженням мозку або гіпоксією. Саме це підтверджує той факт, що проникаюче пошкодження в просвіт товстого кишечника вважається одним із предикторів розвитку тяжкого травматичного процесу з інфекційними ускладненнями.